

ter. Jeg vil i den Retning pege paa uden at komme dybt ind derpaa, om det ikke vilde være rigtigt, at vi overfor det, der jo i Virkeligheden er Formaalet, nemlig at indskrænke Spiritusforbruget, og overfor de utallige Masser af Udsalgssteder og Tilvirkningssteder af Spiritus — eller, om ikke utallige saa dog overordentlig store Antal — slog ind paa det saakaldte Gøteborgsystem. Dette System bestemmer, at det Selvfab eller den Kommune, som har Udsalget af Spiritus, ikke skal vinde Noget derved, eller i hvert Fald kun en rimelig Rente, medens derimod det store Udbytte udover en vis Rente skal gaa til almenyttige Formaal. Jeg tror, at det var Noget, hvorved man med Kraft kunde modarbejde den store Drifskæbhed. Her i Danmark have vi jo i saa Henseende gjort enten slet Intet eller overmaade Lidt. Der staar ganske vist paa Finantsloven opført 2—3,000 Kr. til Totalafholdenhedsselfaberne, men det har ikke Meget at sige, saa meget mere som det er forsvindende Lidt, hvad der ad den Vej kan udrettes, om end jeg paaftjønner, at disse Selfaber have gjort megen Nytte, og navnlig den Nytte, at de have bearbejdet den offentlige Mening, saa at vi nu kunne tale ganske rolig med hinanden om en Forhøielse af Skatten paa spirituøse Drikke, hvad man tidligere havde ondt ved. Det er Noget, der, naar man ellers kan blive enig om Andensdelen af Staten — hvad der dog vistnok er muligt — har vundet Anklang i stedse videre Kredse.

Jeg skal ikke opholde mig længe ved Følgerne af det store Spiritusforbrug, men kun nævne nogle enkelte Tal, idet jeg antager, at Sagen for en stor Del er ærede Medlemmer bekendt. Disse Følger ere oplyste i den meget omhyggelige, og jeg tør vel tilføie meget ædruelige — hvad en Statistisk vel ogsaa skal være — Fremstilling, vi have faaet fra det statistiske Bureau i 1882. Jeg tør vistnok sige, at det er en særdeles ædruelig Fremstilling, vi have fra dette Kontors Chef, der om sig selv erklærer, at han ikke er Totalafholdsmænd, men staar paa det Standpunkt, at han anser et waadeholdent Brug for det Bedste, og ved denne Statistisk faar man da Oplysning om de særdeles sørgelige Følger af Drifskæbheden. Jeg skal anføre, at ikke mindre end 23 pCt. af Separationerne her i Landet, der jo meget ofte føre til Skilsmisse, stamme fra Druffenskab, og vi vide jo alle, hvilken Glendighed i Hjemmene der gaar forud for Separationer. Der er tilbvisse seeldet mange Taarer og været meget Stjænderi, ja undertiden Slagsmaal i Hjemmene, inden det

Tidspunkt naas, da Separationen foreligger. Lige overfor Fattigdomsspørgsmaalet nævnes udtrykkelig, at omtrent Halvdelen af dem, der indlægges paa Ladegaarden, 700 af 1,600, er forfalden til Drifskæbhed, og et lignende Resultat komme vi til for Sognekommunernes Vedkommende. Ja, der er endog Sogneraad, der indberette, at alle deres Fattiglemmer ere drifskæbde. Se vi efter Grundene til Indlæggelserne paa Hospitalet, komme vi til det Resultat, at 12½ pCt. maa tilskrives Drif, og af de Sindsyge er ikke mindre end 20 pCt. drifskæbde, eller i alt Fald hidrører deres Sygdom for en væsentlig Del fra Drifskæbhed, nemlig 20 pCt. for Mændenes Vedkommende og 2 pCt. for Kvindernes. Af Selvmordene — i hvilken Henseende vi jo, som bekendt, staa ualmindelig høit, idet vi have 500 Selvmord om Aaret, medens Sverig med det dobbelte Folketal har 400, og Norge med det lige store Folketal kun 130 — synes $\frac{1}{3}$ ifølge Protokollerne at stamme fra Druffenskab. Det er jo ikke saa ganske let at faae dette grundig undersøgt. Af de 87,000 Bøllitinoordener, der foresaldt i Aarene 1871—80, vare ikke mindre end 74 pCt. Følge af Drifskæbhed. Disse Kjendsgjerninger kan man ikke lukke Øinene for, om end jeg, som jeg allerede har fremhævet, fra mit Standpunkt maa hævde, at Fattigdommen tidt er Narfagen til Druffenskab; men jeg vil paa den anden Side heller ikke benegte, at Drifskæbheden omvendt kan være Fattigdommens Grund. Under alle Omstændigheder synes disse to at være saa nøie forbundne, at man ikke kan se bort fra Spiritusforbrugets sørgelige Følger. I denne Henseende er jeg efter disse Undersøgelser kommen til det samme Resultat, som den høitærede Finantsminister udtaler i sine Motiver, og jeg vil derfor langt fra kunne være en Modstander af at lægge en alvorlig Skat paa det bairiske Al. Det kan vel ikke negtes, at medens Brændevinsforbruget er aftaget, er Forbruget af det bairiske Al tiltaget. I det bairiske Al stikker for Tiden den egentlige Kjende, og der er det, hvor denne efter min Mening fornemmelig bør rammes. Det, vi ere gaaede ned i Brændevinsforbrug, ere vi mere end stegne paa det bairiske Al, og denne Kjendsgjerning er navnlig godtgjort ved Meddelelser fra Landets Læger. Der er, som de ærede Herrer maaste vide, i 1887 ved Justitsministerens Beløillie blevet udsendt en Del Forespørgsler til Lægerne i Landet, og de Oplysninger, der ere komne til Stede fra dem, gaa alle sammen ud paa, at medens Brændevinsdrifkeriet er noget aftaget i de fleste Egne — tildels som en